

Finns det plats för att hjälpa mindre bemedlade?

Diskussionstillfälle i Kantelehuset i Vårberga 28.2.2023 kl. 17

I diskussionen deltog 12 personer ur publiken, dessutom fanns en journalist och bibliotekspersonal på plats. Diskussionen, som var tvåspråkig, genomfördes enligt Dialogpaus-metodens principer, med journalisten och författaren Mikael Crawford som moderator.

Temat för diskussionen hade valts på grund av den uppståndelse det väckt i olika Facebook-grupper att två utdelningsplatser för mathjälp stängts inom kort tid. I den här diskussionen deltog flera representanter för den aktör som delat ut mat, varför den till stor del kom att handla om sådant som anknyter till utdelningen av mathjälp.

De erfarenheter och synpunkter som starkast lyftes fram i kvällens diskussion var:

- Fattigdomen och de ekonomiska problemen håller snarare på att öka än minska; det behövs platser för utdelning av mathjälp och man kan inte vänta till exempel den tid det tar att behandla den motion som nyligen väckts i stadsfullmäktige eller att organisera välfärdsområdets verksamhet.
- *"Om det finns mat att dela ut och personalresurser som kan sköta utdelningen så är bristen på en lokal för verksamheten ett närmast absurt hinder!"*
- I Borgå finns ett mathjälpsnätverk med aktörer som ordnar mathjälp, så som organisationer, de evangelisk-lutherska församlingarna och pingstförsamlingen. Kyrkoherden Pontus Salmi koordinerar mathjälpsnätverket och håller också kontakt med stadens ledning.
- Borgå stad ser inte ut att ha tagit en aktiv roll i mathjälpsärendet. Vad som behövs är ett ökat samarbete och bättre informationsgång. *"Problemet finns i Borgå, Borgå stad borde vara med och lösa det."*
- Man kan inte förvänta sig att välfärdsområdet tar en aktiv roll på en lång tid: man håller ännu på med att bygga upp organisationen och *"politiskt fokuserar man på andra saker än det här"*.
- Såväl i Borgå som på riksnivå finns det nätverk via vilka de aktörer som delar ut mathjälp kan presentera sin verksamhet och diskutera praxis som visat sig fungera.
- Stängningen av utdelningsplatser i början av året berodde på klagomål från andra hyresgäster i fastigheterna. Kanske det skulle löna sig att inte i första hand leta efter nya lokaler hos privata hyresvärdar. *"För många är det svårt att se på fattigdom."*
- Problematiseringen av hjälpverksamheten på det här sättet stämplar de hjälpbehövande och ökar deras utanförskap. Ett alternativ till att köa för hjälp kunde vara en "gratis butik", det vill säga ett ställe där man enligt specifikt

definierade förutsättningar kunde hämta mat (och eventuellt även andra förnödenheter) gratis vid en tidpunkt som passar en själv. Då skulle de problem köandet förorsakar sannolikt inte uppstå.

- Utgående från de erfarenheter deltagarna hade har man överdrivit problemen vid hjälputdelningsplatserna: till exempel hade flera hyresgäster i WSOY-huset förundrat sig över och beklagat det som skett; de hade inte själva lagt märke till störande beteende.
- I brist på lokaler föreslog man att hjälpen skulle delas ut direkt ur en bil avsedd för kyltransporter. Det här ansågs dock i Finlands förhållanden som orimligt för både dem som hämtar mathjälp som för dem som delar ut den.
- Utdelningen av mathjälp ställer vissa minimikrav: logistik, kylutrymmen, även tillgängligheten måste uppmärksammas. Att säkra livsmedelssäkerheten är viktig och förutsätter kunniga, ansvarsfulla aktörer. För att säkra dessa faktorer och dessutom en kontinuitet behövs åtminstone en anställd förutom de frivilliga krafterna.
- Utdelningen måste äga rum där folk rör sig och dit man kan ta sig någorlunda lätt även utan egen bil. I Gammelbacka tycks man ha en lokal som lämpar sig väl för detta ändamål.
- I anslutning till utdelningen av mathjälp vore det naturligt att placera andra tjänster, till exempel social- och hälsovårdstjänster.
- Man efterlyste ett lösningsinriktat grepp (som motsats till inställningen "hör inte till min befattningsbeskrivning"). Diskussionen om användningen av till exempel skolor eller ungdomslokaler -> kreativt tänkande behövs. Det krävs uttryckligen **av inflytelserika personer i rätt position**, annars sker ingen förändring.
- Det känns som att allting ha gjorts så svårt. Byråkratin är självalstrande: man tycks utgå från att allting är förbjudet om det inte specifikt tillåts.
- *"I diskussioner om många saker får man den uppfattningen att informationen inte går från staden till invånarna eller i andra riktningen. Det är ständig ovetskap om sakers tillstånd, kommer något att göras åt saken, vem har ansvaret..."*
- Man måste minnas roten till problemen och försöka lösa också det: behovet av hjälpverksamhet förorsakas av en strukturell ojämlikhet och utslagning. Till exempel Europarådet har flera gånger anmärkt på Finlands alltför låga nivå på grundtrygghet.